Notthingham Geni?letilmi? Günlük Ya?am Aktiviteleri ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Notthingham Geni?letilmi? Günlük Ya?am Aktiviteleri ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26496

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Notthingham Geni?letilmi? Günlük Ya?am Aktiviteleri ?ndeksi (NEADL), bireylerin temel günlük ya?am aktivitelerinin (BADL) ötesindeki daha karma??k ve araçsal aktiviteleri (IADL) de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? kapsaml? bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle ya?l? bireylerin veya nörolojik rahats?zl?klar? olan hastalar?n fonksiyonel ba??ms?zl?k düzeylerini ve toplumsal kat?l?mlar?n? objektif olarak ölçmek için önemlidir. Sunulan bu giri?, ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas?na dayanmaktad?r. Türkçe versiyon, 2008 y?l?nda Sahin ve arkada?lar? taraf?ndan dilsel ve psikometrik aç?dan incelenmi? ve Türkiye popülasyonunda güvenilir, geçerli bir araç olarak kullan?ma sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Notthingham Geni?letilmi? Günlük Ya?am Aktiviteleri ?ndeksi, Günlük Ya?am Aktiviteleri, Rehabilitasyon, Geriatri, Ya?l?l?k, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Fonksiyonel Ba??ms?zl?k.

Yazarlar

Sahin, F., Yilmaz, F., Ozmaden, A., Kotevoglu, N., Sahin, T., Kuran, B.

Amaç

Notthingham Geni?letilmi? Günlük Ya?am Aktiviteleri ?ndeksi'nin temel amac?, bireylerin ev ortam?n?n d???nda, topluluk içinde ba??ms?z olarak yerine getirebildikleri geni?letilmi? aktivite düzeylerini saptamakt?r. Bu, bireyin sosyal ya?am?n? sürdürmesi, ula??m, al??veri? ve yemek haz?rlama gibi karma??k görevleri ne ölçüde yerine getirebildi?ini belirlemeyi hedefler.

Ölçek, özellikle inme sonras? rehabilitasyon süreçlerinde ve kronik hastal?klar?n fonksiyonel durum üzerindeki etkilerini izlemede kritik bir role sahiptir. Türkçe adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik kalitesini koruyarak, Türk popülasyonunda kültürel olarak uygun ve geçerli bir ölçüm arac? sa?lamay? amaçlam??t?r.

Yap?

Ölçek, **Geni?letilmi? Günlük Ya?am Aktiviteleri** (EADL) veya Araçsal Günlük Ya?am Aktiviteleri (IADL) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, temel öz bak?m becerilerinin ötesinde, toplumsal ya?am? idame ettirmek için gereken daha üst düzey becerileri kapsar. Ölçek, 22 madde ve 4 ana alt boyut ile bireyin fonksiyonel kapasitesini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirir.

Ölçek maddeleri, bireyin kendi kendine yetebilme kapasitesini belirleyerek, rehabilitasyon programlar?n?n planlanmas?nda ve sonuçlar?n?n de?erlendirilmesinde önemli veriler sunar. Dört

ARABPSYCHOLOGY.COM

alt boyutlu yap?, fonksiyonel ba??ms?zl???n farkl? yönlerini temsil etmektedir.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, Sahin ve arkada?lar? (2008) taraf?ndan yay?nlanan makalede detayland?r?lm??t?r. Bu çal??ma kapsam?nda, ölçe?in yap? geçerli?i ve e? zamanl? geçerli?i incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? geni?letilmi? günlük ya?am aktivitesi yap?s?n? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir. Ölçe?in geçerli bir araç olarak kullan?lmas?, klinik de?erlendirmelerin güvenilirli?ini art?rmaktad?r.

Güvenirlik

Notthingham Geni?letilmi? Günlük Ya?am Aktiviteleri ?ndeksi'nin Türkçe versiyonu yüksek düzeyde güvenilirli?e sahiptir. ?ç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Çal??mada elde edilen Alfa katsay?lar?, ölçe?in farkl? alt boyutlar? için geni? bir aral?kta rapor edilmi?tir.

Rapor edilen Alfa katsay?s? de?erleri **0.84 ile 0.93** aras?nda ve **0.74 ile 0.97** aras?nda de?i?mektedir. Bu yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve ölçe?in hem klinik hem de ara?t?rma ortamlar?nda güvenilir bir ?ekilde kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, toplam 22 maddeden olu?makta olup, bu maddeler dört ana faktör veya alt boyutta grupland?r?lm??t?r. Bu dört faktörlü yap?, bireyin geni?letilmi? günlük ya?am aktivitelerindeki fonksiyonel alanlar?n? kapsamaktad?r. Alt boyutlar, fonksiyonel ba??ms?zl???n spesifik alanlar?na odaklanarak detayl? bir de?erlendirme imkan? sunar:

Hareket (6 madde): D??ar?da yürüme ve seyahat etme kapasitesi.
Mutfak (5 madde): Yiyecek haz?rlama ve yeme/içme aktivitelerini gerçekle?tirme.
Ev ??leri (5 madde): Ev yönetimi ve al??veri? gibi evle ilgili sorumluluklar? yerine getirme.
Bo? Zaman Aktivitesi (6 madde): Hobi edinme ve araç kullanma gibi serbest zaman etkinliklerine kat?l?m.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz bildirime dayal? veya yap?land?r?lm?? görü?me format?nda uygulanabilen fonksiyonel de?erlendirme ölçe?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal versiyon).

Popülasyon Grubu: Nörolojik bozukluklar? olan yeti?kinler (özellikle inme hastalar?) ve geriatrik popülasyon.

Ya? Grubu: Yeti?kinler ve ya?l?lar.

Popülasyon Detaylar?: Türkçe adaptasyon çal??mas?, genellikle rehabilitasyon merkezlerinde tedavi gören veya ya?l? bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 4'lü Likert tipi derecelendirme kullan?r. Derecelendirme sistemi ?u ?ekildedir: (3=kat?l?yorum - 2=k?smen kat?l?yorum - 1=kat?lm?yorum - 0=fikrim yok). Yüksek puanlar, daha yüksek fonksiyonel ba??ms?zl??? i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Fonksiyonel Durum, ?ADL, NEADL, Kronik Hastal?klar, ?nme Rehabilitasyonu, Psikometri, Fonksiyonel Ba??ms?zl?k.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: drfusunsahin@yahoo.com.tr

Yaz??ma Adresi: Füsun ?ahin (Sorumlu Yazar).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe adaptasyonu ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? 2008 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücretlendirme bilgileri hakk?nda en güncel bilgiye ula?mak için sorumlu yazar Füsun ?ahin ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya klinik kullan?mda telif haklar?na riayet edilmesi önemlidir.

Kaynaklar

Sahin, F., Yilmaz, F., Ozmaden, A., Kotevoglu, N., Sahin, T., & Kuran, B. (2008). Reliability and validity of the Turkish version of the Nottingham Extended Activities of Daily Living Scale. *Aging clinical and experimental research,* 20(5), 400-405.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçe?in Türkçe adaptasyonuna ait orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: notthingham-

ARABPSYCHOLOGY.COM

genisletilmis-gunluk-yasam-aktiviteleri-indeksi-toad.pdf

Notthingham Geni?letilmi? Günlük Ya?am Aktiviteleri ?ndeksi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu ölçek 4 alt boyut ve 22 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme 4'lü Likert ölçe?i ile yap?l?r (3=kat?l?yorum - 2=k?smen kat?l?yorum - 1=kat?lm?yorum - 0=fikrim yok).

Hareket (6 madde) : D??ar?da yürür müsünüz ?
Mutfak (5 madde) : Yeme?inizi kendiniz mi yersiniz ?
Ev ??leri (5 madde) : Kendi al??veri?inizi yapar m?s?n?z?
Bo? Zaman Aktivitesi (6 madde) : Araba kullan?r m?s?n?z?

ARABPSYCHOLOGY.COM